"SVETOVNEGA MIRU ni mogoče zagotoviti brez ustvarjalnih prizadevanj"

1950>2020

9. maj 2020

Že od samega začetka si je evropsko povezovanje prizadevalo ohraniti ter krepiti mir v svetu. Že v obdobju med drugo svetovno vojno je Združena Evropa veljala za protiutež nevarnostim, ki jih je tedaj predstavljal nacionalizem. Eden najbolj izjemnih dosežkov v zadnjih 70 letih evropskega povezovanja je bila odprava možnosti nadaljnih vojn med evropskimi državami, ki so močno zaznamovale zgodovino evropske celine.

Demonstracija na francosko-nemški meji, v Wissembourgu, 20. avgust 1950.
HAEU, GR 3.

Hans-Gert Pöttering (DE)

predsednik Evropskega parlamenta 2007 - 2009.
HAEU, INT 796

"I never got to know my father, this is a psychological reason why I became interested in the peaceful development of Europe. [...] I think that was the motivation, there should never be a war again between European Countries."

Margaret Brusasco-Mackenzie (UK)

članica Evropske komisije 1981 - 1999.
HAEU, INT 114

"On a eu cette génération des Allemands, des Français, des Néerlandais, des Belges, qui ont connu cet ont dit: «plus jamais»."

1941

Ventotenski manifest

Manifest "Na poti k svobodni in združeni Evropi" sta leta 1941 napisala Altiero Spinelli in Ernesto Rossi, ki ju je fašistični režim izgnal na otok Ventotene v sredozemskem morju. Kasneje ga je uredil Eugenio Colorni in s pomočjo Ursule Hirschmann in Ade Rossi tajno razširil med ljudi. Ti italijanski intelektualci in militantni politiki so z vizijo združene in svobodne Evrope želeli spremeniti zgodovinski tok, ki je evropske države že drugič pripeljal na sam rob samouničenja.

Ventotenski manifest z originalnimi rokopisnimi zapiski Altiera Spinellija, 1941.
HAEU, AS 3

Portret Ernesta Rossija.
© Fondazione Ernesto Rossi

Osebni dokument Altiera Spinellija.
HAEU, AS 210

Ob beh oseh vzhod/zahod in sever/jug je bila Evropa v ospredju pri spodbujanju sodelovanja in dialoga z namenom ustvarjanja miroljubne mednarodne skupnosti. Predlog za Evropsko obrambno skupnost so članice leta 1950 zavrnile. To je tema, pri kateri se Evropska unija še vedno trudi, da bi na mednarodnem prizorišču govorila skupni jezik, saj države članice ne želijo prenesti suverenost na tem področju na nadnacionalno raven.

Projekt Evropske obrambne skupnosti

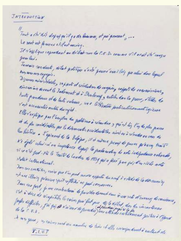

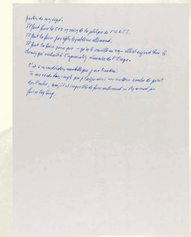

Rokopis govora Fernanda Dehousse-a, člana Evropske skupščine (danes Evropski parlamenti, v belgijskem senatu 3. marca 1954, v zvezi s predlogom Evropske obrambne skupnosti.
HAEU, FD 76.

Italijanski premier Alcide De Gasperi je bil med najbolj aktivnimi pobudniki Evropske obrambne skupnosti. Projekt je potonil leta 1954, ko ga niso potrdili v Francoskem parlamentu.

Alcide De Gasperi.
HAEU, ME 1549 - Photo: Unknown

Nemška združitev je potekala 3. oktobra 1990, manj kot leto dni po padcu Berlinskega zidu. Prvič so se meje Evropske skupnosti premaknile na vzhod.

Herman van Rompuy (BE)

predsednik Evropskega sveta 2009 - 2014.
HAEU, INT 885.

"I still think that the end of the cold war, the collapse of the Soviet Union, the fall of the Berlin Wall, the opening of Central and Eastern Europe and their entering in the European Union was the major event of the second half of the last century."

Prebivalci Berlina praznujejo padec Berlinskega zidu 9. novembra 1989.
© AP 1989 – Source: EC – Photo: Lionel Cironneau

Pogled na VZHOD v času hladne vojne

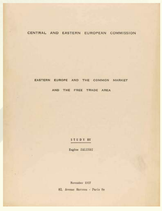

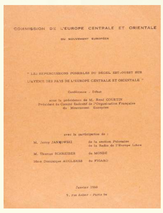

Poročila komisije za Srednjo in Vzhodno Evropo Evropskega gibanja za odnose med zahodno in vzhodno Evropo v času hladne vojne, 1954 – 1960.
HAEU, ME 2147

Sodelovanje z AFRIKO

Evropski razvojni sklad je bil ustanovljen leta 1959 in je še vedno glavni vir razvojne pomoči EU za afriške, karibske in pacifiške države (AKP).

Razvojni projekt namakalnega kmetijstva Evropskega razvojnega sklada (ERS) na Madagaskarju, 5. januarja 1972.

HAEU, BAC-025/1980 0773-I - Photos: Unknown

Praznovanje ob podpisu prve konvencije Lomé med Evropsko skupnostjo in 46 afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami (AKP), v Lomeju (Togo), 28. februarja 1975.

HAEU, FXO 330 - Photo: Unknown

“[Evropa] bo zgrajena s konkretnimi dosežki, ki bodo najprej ustvarili DEJANSKO SOLIDARNOST”

1950>2020 9. maj 2020

Evropski projekt se je začel s premogom in jeklom in se nato razširil na gospodarski trezor, kmetijstvo, socialna vprašanja, okolje in številna druga politična področja. Eden prvotnih ciljev Evropske skupnosti je bil zmanjšati vrzeli med različnimi evropskimi regijami s krepitvijo enotnosti njihovih gospodarstev in zagotavljanje njihovega nenehnega razvoja. Evropske institucije so vlagale v razvojne projekte, ki so močno vplivali na podobo držav članic, ter izvajale vse več skupnih politik, ki vplivajo na vsakdanje življenje evropskih državljanov. Ta proces ni bil enostaven, niti vnaprej določen, vendar je na koncu spodbudil vedno širšo mrežo odnosov med evropskimi državami. Ostaja pa vprašanje, koliko je ta proces prispeval k ustvarjanju dejanske solidarnosti.

Evropska investicijska banka načrtuje Deutsche Bundesbahn (Nemčija), 1960 – 1961: elektrifikacija železniške osi sever–jug.
HAEU, BEI 2165 - Photo: Unknown

Josep Borrell (ES)
predsednik Evropskega parlamenta 2004 - 2007.
HAEU, INT 799

"Being good neighbours, not fighting each other, cooperating, doing something together [...] is a big asset for the European Union."

Petrus Mathijsen (NL)
Član Evropske komisije
1977 – 1986.
HAEU, INT 215

"La première grande étape a été le réglement sur une politique régionale. Parce que pour faire accepter par les Etats membres qu'il y ait une politique régionale européenne, ça a été dur. Et ça a été un grand pas."

Evropa investira v regionalni razvoj

Evropska investicijska banka (EIB) je bila ustanovljena leta 1958, da prispeva k financiranju strateških kapitalskih projektov, ki krepijo temeljne vrednote in strateške cilje EU.

Gradnja hidroelektrarne v Taloju, Sardinija (Italija).
HAEU, BEI 2154 - Photo Unknown

Gradnja tovarne acetilena na jugozahodu Francije.
HAEU, BEI 2144 - Photo Unknown

Obrat živilske industrije za predelavo v Moldaviji.
© European Investment Bank

Most Øresund, povezava med Švedsko in Dansko. © EIB

1 9 5 7

Rimski pogodbi

25. marca 1957 so predstavniki Belgije, Francije, Italije, Luksemburga, Nizozemske in Zahodne Nemčije podpisali Rimski pogodbi in s tem ustanovili Evropsko gospodarsko skupnost (EGS) in EURATOM. V preambuli Pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti so se vsi podpisniki zavezali za izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev njihovega ljudstva, ter za zmanjšanje razlik med posameznimi regijami, da bi zagotovili gospodarski in družbeni napredek.

Podpisniki pogodb so se zbrali na vrtu belgijskega veleposlaništva v Rimu in občudovali plakat za obeležje dogodka: od leve proti desni, Paul Henri Spaak, Konrad Adenauer, Jean-Charles Snoy et d'Oppuers, Joseph Luns in Walter Hallstein.
© AP 1957 - Source: EC - Photo: Ivan Crosceneo

Plakat ob podpisu Rimskih pogodb.
HAEU, NDG 51

Skupna kmetijska politika

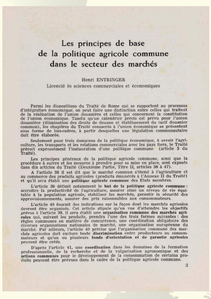

Les principes de base
de la politique agricole commune
dans le secteur des marchés

Skupna kmetijska politika (SKP), ki je pričela veljati leta 1962, je bila prva skupna politika razvita na evropski ravni.

Študija o skupni kmetijski politiki (SKP), ki jo je objavilo Akademsko združenje evropskih šol - poslovnih ved, leta 1964.
HAEU, GR 35.

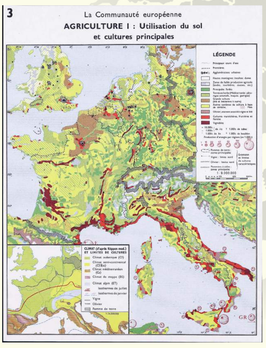

Zemljevid, ki ga je objavila založniška služba Evropske skupnosti: *Kmetijstvo - raba zemljišč in glavnih posevkov*, 1962. HAEU, CRNO 80.

Evropska komisija je objavila prvi evropski okoljski akcijski program leta 1973, medtem ko je bila Skupna ribiška politika uvedena leta 1970.

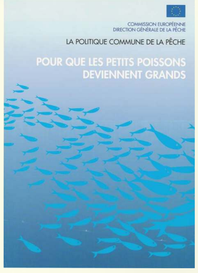

Plakat, ki ga je pripravila Evropska komisija: *Skupna ribiška politika (SRP) izpodbaja ribolovu*
HAEU, NDG 316

Skrb za okolje

Pismo evropskega komisarja za kmetijstvo, Sicca Mansholta, predsedniku Evropske komisije Franco Malfattiju, ki pojasnjuje potrebo po skupni okoljski politiki, 9. februar 1972.
HAEU, GR 142

Socialne politike za delavce

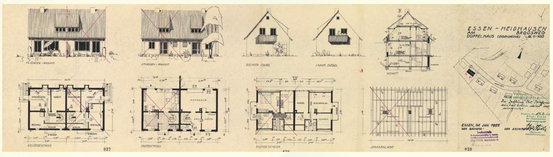

Načrti nastanitve delavcev na osnovi Stanovanjskega programa Evropske skupnosti za premog in jeklo, januar 1955.
HAEU, CEAB 11/666.

Levo: Poročilo Komisije Evropske gospodarske skupnosti o razvoju družbenih razmer v Skupnosti, 1959.
HAEU, CM2/1959 884

Desno: Bilten Evropskih skupnosti o Programu socialnih ukrepov, 1974.
HAEU, CEDEFOP 5

“Organizacija bo zagotovila ZDRUŽITEV TRGOV in širitev proizvodnje”

1950>2020

9. maj 2020

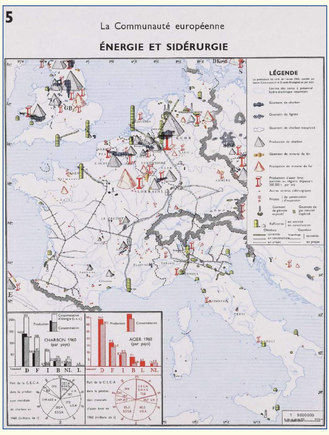

Zemljevid, ki ga je objavila založba Evropskih skupnosti: *Energetika in jekarstvo*, 1962.
HAEU, CRNO 80

Schumanova deklaracija izraža prepričanje, da bi bila skupni trg za premog in jeklo v pomoč evropskim gospodarstvom, ki so bila po vojni na kolenih. Stalna rast industrijske proizvodnje v prvih dvajsetih letih od ustanovitve Evropske skupnosti za premog in jeklo je okrepila cilj oblikovanja širšega notranjega trga, z namenom povečanja gospodarske rasti in odpravo trgovinskih ovir med evropskimi državami.

Poraba jekla v šestih ustanovnih državah članicah se je med letoma 1952-1962 podvojila in še nadalje hitro rastla vse do naftne krize leta 1973.

Širitev industrije

Plavž Lubatti, Italija, junij 1957.
HAEU, BAC-004/1971 0081

BEWAG, toplotna elektrama v Zahodnem Berlinu (Nemčija), okoli leta 1977.
HAEU, BEI 2164 – Photo: Unknown

Kemična tovarna Progil-Bayer-Ugine v Pont-de-Claix (Francija), okoli leta 1970. HAEU, BEI 2145 - Photo: Studio Piccardy, L. Guello and M. Auffray

Delavec v tovarni Alfa Romeo v Pomigliano d'Arco v Italiji, okoli leta 1966. HAEU, BEI 2155 – Photo: Dino Jarach

Podpis Maastrichtske pogodbe, 7. februar 1992.
© European Communities 1992 – Source: EC – Photo: Christian Lambiotte

1992

Maastrichtska pogodba

Pogodba o Evropski uniji, ki je spremenila Rimsko pogodbo, je bila podpisana v Maastrichtu na Nizozemskem leta 1992. Je prva uradna pogodba, v kateri je uporabljeno ime “Evropska unija”. Člen B je predvideval pot do dokončnega oblikovanja notranjega trga s celotno ekonomsko in monetarno unijo, ki naj bi se zaključila z uvedbo enotne valute.

Delovni dokument Evropske komisije o Maastrichtski pogodbi, februar 1992.
HAEU, RS 79

Faksimile Maastrichtske pogodbe. HAEU

Enrique Barón Crespo (ES)
predsednik Evropskega parlamenta 1989 - 1992
HAEU, INT 884

“I insisted very much on the fact that we had to concentrate on some points, not trying to draft the European Constitution. I was in favor, it was my dream but, to put on the table some core concepts, core ideas that could transform the European community.”

Plakati: Karikature o evru.
HAEU, NDG 484

EVRO
enotna valuta za Evropo

Ekonomska integracija je spremenila življenje evropskih državljanov, saj enotni trg zagotavlja prost pretok blaga, kapitala, storitev in dela. Uvedba evra leta 2002, ki je trenutno sprejet v 19 državah, je bil najbolj viden simbol združitve trgov predvidenih v Schumanovi deklaraciji. Ekonomska in finančna kriza poznih 2000-ih je Evro postavila na prvo veliko preizkušnjo.

Prvi načrt za uvedbo enotne valute sega v leto 1970, ko je luksemburški premier Pierre Werner predstavil istoimensko poročilo o ekonomski in monetarni uniji.

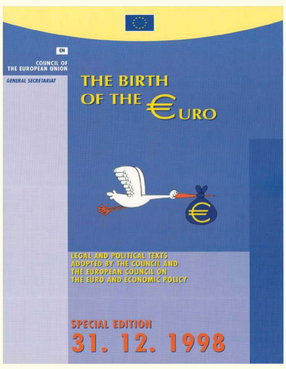

Plakat, ki ga je Svet EU pripravil 1. januarja 1999 o uvedbi evra kot “virtualne valute”.
HAEU, NDG 220

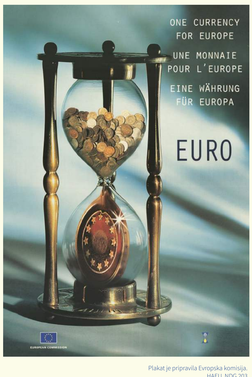

Plakat je pripravila Evropska komisija.
HAEU, NDG 203

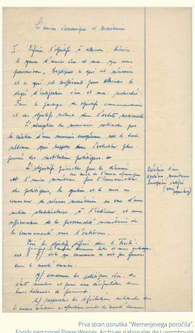

Prva stran osnutka “Wernerjevega poročila”.
Fonds personnel Pierre Werner, Archives nationales de Luxembourg

Herman van Rompuy (BE)
predsednik Evropskega sveta
2009 - 2014.
HAEU, INT 885.

“...responsibility and solidarity. And we kept that approach during the crisis, two and half years.”

Jean-Claude Trichet (FR)
predsednik Evropske centralne banke
2003 - 2011.
HAEU, INT 797

“l'idée selon laquelle on devait avoir la monnaie unique déjà en place avant l'an 2000 était une idée extrêmement forte.”

“ODPRTA VSEM **DRŽAVAM,**
ki želijo sodelovati”

1950>2020 9. maj 2020

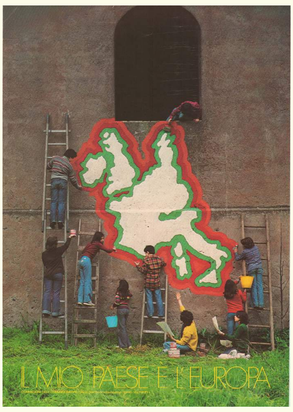

Plakat je pripravila Evropska komisija.
HAEU, NDG 250

Po uvedbi sporazuma med Francijo in Zahodno Nemčijo o proizvodnji premoga in jekla, se je v manj kot 70 letih oblikovala Evropska unija s 27 državami članicami. Zamisel o širitvi na vse države, ki želijo sodelovati, je bila vključena že v Schumanovi deklaraciji. Zamisel je dobila globlji pomen, ko so se pridružile države članice z juga, severa in nazadnje z vzhoda. Kot je pokazal Brexit, lahko članice tudi izstopijo iz Unije.

Catherine Day (IE)

generalka sekretarka Evropske komisije
2005 - 2015
HAEU, INT 134

"I went in as a director to the Balkans and I came out as a director for the Central and Eastern Europe. And that was really the most emotionally exciting thing I ever did, working on the enlargement. Because you felt, it was such a historic opportunity to right the wrongs of the past."

Amadeu António Pereira Lopes Sabino (PT)

uradnik EU
1984 -2008.
HAEU, INT 258

"It was a great joy to see the flags of Portugal and Spain beside the others in Berlaymont, and in Charlemagne. That was to me the most important day."

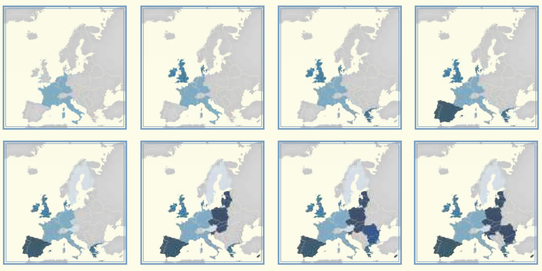

Širitev evropskega prostora

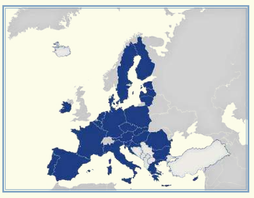

Leto:
- 1958
- 1973
- 1981
- 1986
- 1995
- 2004
- 2007
- 2013

Članice EU leta 2020

v veljavi

Pogodba o Evropski uniji

Spremenjene različice Rimske pogodbe (zdaj PDEU) in Pogodba iz Maastrichta (PEU) določajo ustavno podlago Evropske unije. Njihova prečiščena besedila Evropska komisija redno objavlja. 49. člen prečiščene različice PEU ureja postopke za države, ki želijo postati članice Evropske unije. Vsaka država, ki želi postati članica, mora spoštovati temeljne vrednote EU, ki so razglašene v 2. členu.

1. maja 2004 je bilo v Evropsko unijo sprejetih deset novih članic. Slovenost je potekala v Dublinu.

Pismo predsednika Evropskega sveta Bertija Aherna predsedniku Evropske komisije Romanu Prodiju.
11. maj 2004.
HAEU, RP 495 - Photo: Unknown

Opomba Grahama Avery-a, glavnega svetovalca za strateška vprašanja na Generalnem direktoratu za Širitev Evropske komisije, o pristopnih pogajanjih, 22. maj 2002. HAEU, GJLA 220

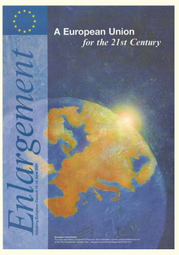

Plakat, ki ga je pripravila Evropska komisija leta 2001.
HAEU, NDG 130

Prečkanje MEJA

"Action frontière" aktivistov Zveze evropskih federalistov v Franciji, maj 1983.
HAEU, UEF 427 - Photo: Unknown

Širitev evropskega prostora je pomenila tudi, da se bo več ljudi lahko prosto gibalo čez celino. Pojmi, kot so meje, svoboda gibanja, mobilnost, so se na novo opredelili v evropskem projektu, vendar so še vedno vroča tema v središču javne razprave.

Zbirka BABE projekt ponuja množico vizualnih spominov gibanja po vsej Evropi. Zbrano gradivo je rezultat terenskega dela v evropskih državah, vključno z Nizozemsko, Italijo, Švedsko, Francijo in Španijo.

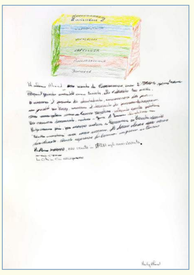

Ahmed (Maroko), "Narisal sem kovček, ki ga ljudje uporabljajo za potovanje". Torino, december 2013.
HAEU BABE Archival Collection.

Letak, ki ga je izdal MEF v *Gioventù Federalista* (Mladi federalisti), najverjetneje leta 1983.
HAEU, UEF 428

Schengenski sporazum je bil podpisan leta 1985 v bližini mesta Schengen, v Luksemburgu, z namenom, da bi postopno odpravili mejne kontrole na skupnih mejah podpisnic. Schengensko območje danes obsega 26 evropskih držav, ki so uradno odpravile kontrole potnih listov na medsebojnih mejah.

Aktivist med demonstracijami v Luxembourgu, december 1985. HAEU, CS 103 - Photo: Unknown

Katja Muñoz (umetnica iz Peruja), Zčehljevid moje poti migracij. Sem otrica selivka. Nisem od tu ali tam", kolaž, Barcelona, oktober 2013.
HAEU BABE-068 Archival Collection.

Elena (Romunija), "To je bil črn gozd v Nemčiji". Vizualna predstavitev prehoda meja v EU. Torino, december 2013.
HAEU BABE Archival Collection.

“Ta predlog bo pripeljal do uresničitve prvega temelja EVROPSKE FEDERACIJE”

1950>2020

9. maj 2020

Čeprav Evropska federacija ni bila dosežena, sta demokratizacija in izgradnja identitete ostali ključni sestavini evropskega integracijskega procesa. Razprave o pomenu »biti Evropejec« so se začele že s federalističnimi demonstracijami, nato s prvimi neposrednimi volitvami in z razpravo o temeljnih pravicah EU. Z Maastrichtsko pogodbo je bilo prebivalcem EU dano državljanstvo. Koncept pogodbe je predmet razprave, saj postavlja pod vprašanje tako individualno kot skupno identiteto v trenutnem svetovnem prostoru.

Federalistična demonstracija v Milanu, 29. junij 1985.
HAEU, UEF 415 - Photo: Unknown

Christine Verger (FR)
urednica EU 1984 - 2009.
HAEU, INT 302

"L'Europe et la construction européenne c'est aussi la préservation d'un certain nombre de valeurs, (…) Il est essentiel de faire comprendre que c'est aujourd'hui un grand privilège que de vivre dans ce monde de valeurs, de démocratie, de respect des droits individuels, culturels."

2000

Listina o temeljnih pravicah Evropske unije

Listina Evropske unije o temeljnih pravicah je bila podpisana leta 2000 in je postala pravno zavezujoča leta 2009. Določa temeljne pravice vseh, ki živijo v Evropski uniji. Temeljne vrednote Unije so človeško dostojanstvo, svoboda, enakost in solidarnost. Demokracija in pravna država pa sta njeni načeli delovanja.

Raymonde Dury (BE)
poslanka Evropskega parlamenta (PEP) 1982 - 1998.
HAEU, INT 826

"pour les Droits de l'Homme, [le Parlement européen] c'était quand même important. Je reprends l'exemple de Mandela. Ce n'est pas un hasard si une des premières visites à l'étranger de Nelson Mandela ça a été le Parlement européen."

Vassilis Skouris (GR)
predsednik Sodišča Evropske unije 2003 - 2015.
HAEU, INT 870

"We have been asked as Court of Justice of the European Union to develop a theory of constitutional/fundamental rights."

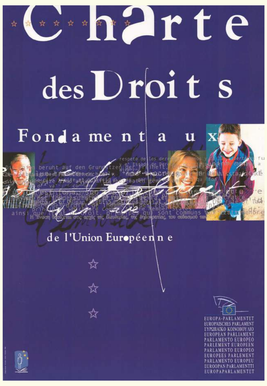

Plakat Listina o temeljnih pravicah Evropske unije.
HAEU, NDG 2

Memorandum Evropske komisije o vlogi Evropske unije pri spodbujanju človekovih pravic in demokracije v tretjih državah, maj 2001.
HAEU, AV 96

Demonstracija UEF ob zasedanju Evropskega sveta (v/h v Bruslju), 28. junij 1987.
HAEU, CS 46 - Photo: Claude Schönduve

Poziv za FEDERALNO EVROPO

Zveza evropskih federalistov (UEF) je bila ustanovljena leta 1946 za usklajeno delovanje številnih federalističnih gibanj po vsej Evropi. Altiero Spinelli je ustanovil prvo federalistično gibanje – Movimento federalista Europeo (MFE) v Italiji leta 1943.

Demonstracija Federalistov v Strasbourgu, 18. julij 1979.
HAEU, UEF 229 - Photo: Unknown

Demonstracija UEF ob zasedanju Evropskega sveta (v/h v Bruslju), 28. junij 1987.
HAEU, CS 46 - Photo: Claude Schönduve

Plakati o evropskih volitvah, ki jih je izdal Evropski parlament, 1979 – 2009.

HAEU, NDG 192

EP Archives

HAEU, NDG 132

EP Archives

EP Archives

EP Archives

DEMOKRACIJA v EU: NEPOSREDNE VOLITVE v Evropski parlament

HAEU, NDG 131